

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія

ПО4/4

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	2
Семестр	4

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ECTS	3
Годин	90

Статус Обов'язковий освітній компонент
Форма навчання Заочна
Семестровий Екзамен
контроль

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Практичні	
заочна форма навчання		
6	6	78

Гарант освітньої програми Ольга ДЕМИДЕНКО «19» лютого 2020 р.
Завідувач кафедри Ніна ІЩЕНКО «19» лютого 2020 р.
Голова методичної комісії Світлана ІБРАГІМОВА «19» лютого 2020 р.

Редакція від 19 лютого 2020 р.

Інформація про викладача

	Лекція / Практичні
ПІБ	Ткачик Олена Володимирівна
Посада	доцент
Вчене звання	доцент
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Профіль викладача	https://ktppam.kpi.ua/node/660
Google Scholar	https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=vPlyMwFo1HUC
e-mail	helen.tkachyk@gmail.com

Анотація кредитного модулю

Основною метою кредитного модуля «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» навчальної дисципліни «Порівняльна типологія» є формування у студентів здатності виявляти типологічні ознаки у лексичних системах англійської та української мов, розуміти природу лексичних явищ, усвідомлювати принципи лексичної організації порівнюваних мов в аспекті її структури та закономірностей функціонування і розвитку.

Силабус кредитного модулю «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» розроблений на основі принципу студентоцентризму, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та активності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, та набуття необхідного досвіду.

Кредитний модуль побудований таким чином, що для виконання кожного наступного завдання студентам необхідно застосовувати знання та навички, отримані під час засвоєння інших дисциплін, таких як «Вступ до загального мовознавства», «Загальне мовознавство», «Зіставна граматики», «Іноземна мова (основна, практичний курс)». Фінальним завданням є написання екзаменаційної контрольної роботи, для виконання якої студенти використовують теоретичні знання та застосовують практичні вміння та навички, отримані під час виконання всіх видів завдань із зазначеної дисципліни та активної участі на практичних заняттях (виконання поточних завдань та активностей). Особлива увага приділяється принципу заохочення студентів до активного навчання, у відповідності з яким студенти мають працювати над практичними тематичними завданнями, які дозволять в подальшому вирішувати реальні проблеми та завдання.

Навчання здійснюється на основі *студентоцентрованого підходу* та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та розвитку у них практичних навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метакогнітивні стратегії навчання;
- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання (парна та командна робота (think-pair-share), метод мозкового штурму, мовні та рольові ігри, дискусія тощо);
- евристичні методи (методи створення ідей, вирішення творчих завдань, активізації творчого мислення);
- метод проблемно-орієнтованого навчання.

Для більш *ефективної комунікації* з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, електронний кампус КПІ, месенджер Telegram, WhatsApp, за допомогою якого:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- оцінюються навчальні завдання студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять).

Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Кредитний модуль «Порівняльна лексикологія» має міждисциплінарний характер. Вона ґрунтується та взаємопов'язана зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Зіставна граматики» ЗО3, «Англійська мова (основна, практичний курс)» ЗО5, «Сучасна українська мова» ЗО6. Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими кредитними модулями як «Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика» ПО4, «Усний послідовний переклад» ПО7, «Переклад та редагування фахових текстів» ПО3, «Практичний курс перекладу» ПО5. Перекладацька практика ПО2

Необхідні навички

1. Комп'ютерна грамотність (Microsoft Word, Microsoft PowerPoint).
2. Рівень володіння мовою англійською мовою – B2.

Програмні результати навчання

В результаті вивчення кредитного модуля «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» студенти зможуть:

1. **ПРН 4** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
2. **ПРН 10** Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
3. **ПРН 12** Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, основні напрями і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур.
4. **ПРН 15** Зіставляти різні одиниці мови і мовлення з метою визначення ключової інформації в оригінальному тексті.
5. **ПРН 17** Знати і розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціальності, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
6. **ПРН 22** Мати навички участі в наукових, та прикладних дослідженнях у галузі філології.

Крім того, результатами навчання буде:

- Розуміння внутрішньо-системних лексичних зв'язків та застосовування лінгвістичних методів до аналізу досліджуваних лексичних явищ.
- Знання етимологічного складу англійської та української мов та визначення ступеню асиміляції запозичень у зіставлюваних мовах.

- Розуміння сучасних словотворчих процесів та тенденцій у зіставлюваних мовах.
- Виявлення процесів семантичної деривації та встановлення типів значень лексичної одиниці у синхронічному та діахронічному підході.
- Встановлення належності лексеми до семантичних класів (омоніми, пароніми, синоніми, антоніми) у порівнюваних мовах.
- Визначення типології фразеологічного складу англійської та української мов.

Відповідність результатів навчання до компетентностей у стандарті вищої освіти можна переглянути у Додатку 1 «Програмні результати навчання (розширена форма)».

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Тема	Програмні результати навчання	Основні завдання	
			Контрольний захід	Термін виконання
1.	<p>Розділ 1. Слово як об'єкт лексикологічних досліджень</p> <p>Галузі лексикологічних досліджень. Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики. Методи лексикологічних досліджень. Поняття лексичної системи. Види внутрішньосистемних зв'язків у мові: синтагматичні, парадигматичні та гіпогіперонімічні відношення слів. Слово у семіотичному розрізі. Семіотичний трикутник. Фонетична, морфологічна та семантична мотивація слів. Співвідношення між концептом та поняттям. Мовна і концептуальна картина світу. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов. Періодизація, причини та джерела запозичень, типологія та асиміляція запозичень.</p>	№ 1	Практичне заняття 1	відповідно до графіку освітнього процесу заочного відділення
2.	<p>Розділ 2. Словотвір в англійській та українській мовах. Словотвір як один із способів поповнення лексики. Класифікація морфем. Продуктивні способи словотвору. Афіксація. Типологічна класифікація афіксів. Конверсія. Типові моделі: вербалізація, субстантивація, ад'ективація, адвербіалізація. Словоскладання. Різні підходи до класифікації композитів. Другорядні способи словотвору. Скорочення. Типи скорочень: злиття, аббревіація, акронімізація, усичення у зіставлюваних мовах. Чергування голосного,</p>	№3	Практичне заняття 2	відповідно до графіку освітнього процесу заочного відділення

	чергування наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звуконаслідування, римокомбінація.			
3.	<p>Розділ 3. Семасіологія Семасіологія та об'єкт її дослідження. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова. Семантична структура слова. Поняття значення. Види значень. Семантичні зміни в англійській та українській мовах: уточнення, узагальнення, погіршення, покращення значення. Переноси образних значень за суміжністю / спільністю функції (метонімія), подібністю (метафора), порівнянням. Семантичні класи слів в українській та англійській мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія. Полісемія у синхронічному та діяхронічному аспектах. Радіальна та ланцюжкова полісемія. Омонімія та її підкласи. Класифікації синонімів у синхронічному та діяхронічному аспектах. Джерела синонімії. Фразеологія. Вільні та сталі словосполучення. Види фразеологізмів, характеристика значень. Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології. Джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильова ознака їх вживання. Підвищення рейтингу, підготовка до екзамену</p>	№ 4	Практичне заняття 3	відповідно до графіку освітнього процесу заочного відділення

Система оцінювання

Рейтинг студентів з кредитного модуля складається з балів, що він/вона отримує за:

1. Активну участь на 6 заняттях - 60 балів.
  2. Екзамен – 40 бали.
- Максимальна кількість балів = 100.

Основні критерії оцінювання роботи студентів

Опитування на лекційних та семінарських заняттях

Ваговий бал 10, максимальна кількість балів на семінарських заняттях 6x10=60 балів.

Критерії оцінювання: оцінюється теоретична відповідь та виконання практичних завдань. На заняттях від 10 до 1 бала оцінюється повнота і правильність відповіді на теоретичне питання, свідоме оперування знаннями з теми, що вивчається, вміння навести свої приклади мовних явищ, правильність і повнота виконання практичних завдань, вміння пояснити і аналізувати написане, вміння застосувати свої знання у практичній діяльності.

Проміжна атестація студентів

Відсутня.

Екзамен

Виконання екзамену оцінюється у 40 балів. Екзамен проводиться у письмовій формі.

Приклад екзаменаційних питань та критерії оцінювання можна побачити у друкованому та електронному виданні Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія: методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної форми навчання спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.04 Германські мови та літератури (переклад англійська та німецька/французька мови) / Уклад. О.В.Ткачик – К.: КПІ ім.Ігоря Сікорського, 2018, яке знаходиться в електронному кампусі.

Максимальна сума балів кредитного модуля «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» складає 100 балів. Для отримання студентом відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка перераховується відповідно до таблиці:

Бали R	Оцінка ECST та її визначення	Традиційна екзаменаційна оцінка
95-100	відмінно	Відмінно
85-94	дуже добре	Добре
75-84	добре	
65-74	задовільно	Задовільно
60-64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
Менше 60	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незадовільно
гс менше 50	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	Не допущено

Семестрова атестація студентів

Для отримання допуску до екзамену потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60% від максимальних 100 балів, отриманих на лекційних і семінарських заняттях. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг від 60 до 50 балів, мають можливість дати усно-письмові відповіді на питання по курсу на останньому практичному занятті та підвищити свій рейтинг.

Приклад питань та критерії оцінювання можна побачити у друкованому та електронному виданні Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія: методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної форми навчання спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.04 Германські мови та літератури (переклад англійська та німецька/французька мови) / Уклад. О.В.Ткачик – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018, яке знаходиться в електронному кампусі.

Умовою допуску до заліку є ваговий бал 50 і більше.

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Обов'язкові умови допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 30$

Необов'язкові умови отримання заліку:

1. Відвідування лекційних занять.
2. Позитивний результат першої атестації та другої атестації.
3. Наявність конспекту лекцій.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ¹

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Менше 50 балів	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Штрафні та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Активність на заняттях	1- 10 балів		
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

¹ Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Пропущені контрольні заходи

Тематичне завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, не оцінюється.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами ².

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ³	≥ 15 балів	≥ 30 балів
	Виконання практичних робіт	+	+

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Дистанційне навчання (необов'язковий пункт)

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі студентами. У разі, якщо невелика кількість студентів має бажання пройти онлайн-курс за певною тематикою, вивчення матеріалу за допомогою таких курсів допускається, але студенти повинні виконати всі завдання, які передбачені у навчальній дисципліні.

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

---

² Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

³ Там само.

Виконання практичних робіт та тематичних завдань, а також написання курсової роботи, здійснюється під час самостійної роботи студентів у дистанційному режимі (з можливістю консультивання з викладачем через електронну пошту тощо).

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів із серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Позааудиторні заняття

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни не менше двох виїзних занять – на базі органів державної влади або участь в конференціях, форумах, круглих столах, Виставках технологій електронного урядування, зокрема Kyiv Smart City Forum, участь у гуртку за інтересами студентів «Гендерні лінгвістичні дослідження» (керівник гуртка к.філол.н., доц.. Ткачик О.В.) тощо.

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

В результаті вивчення кредитного модуля «Порівняльна лексикологія» студенти зможуть:

Результати навчання	Відповідність результатів навчання до компетентностей у СВО ⁴	
	Загальні компетентності (soft skills)	Спеціальні компетентності (фахові)
1 ПРН 17 Знати і розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціальності, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ЗК 5 Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями	ФК 1 Здатність до усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. Здатність усвідомлювати принципи організації мови, її природу, функції, рівні та структурну типологію мов світу.
2 ПРН 10 Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ЗК 7 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми	ФК 5 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.
3 ПРН 12 Усвідомлювати особливості функціонування	ЗК 11 Здатність до абстрактного	ФК 15 Здатність до соціолінгвістичного,

⁴ Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

	та стратифікації різних мов, основні напрями і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур.	мислення, аналізу та синтезу.	лінгвокультурологічного та порівняльно-типологічного аналізу мовних явищ
4	ПРН 15 Зіставляти різні одиниці мови і мовлення з метою визначення ключової інформації в оригінальному тексті.	ЗК 6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ФК 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
5	ПРН 22 Мати навички участі в наукових, та прикладних дослідженнях у галузі філології.	ЗК 14 Здатність до дослідницької та пошукової діяльності	ФК 9 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації та перекладу фахових текстів.
6	ПРН 4 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ФК 7 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Додаток 2. Рекомендована література

Базова:

1. *Арнольд И.В.* Лексикология современного английского языка. — М.: Высш. шк., 1986. — 296 с.
2. *Верба Л.Г.* Порівняльна лексикологія англійської та української мов : Посібник для перекладацьких відділень вузів / Л.Г. Верба. - Вінниця : Нова книга, 2003. - 160 с.
3. *Квеселевич Д. І., Сасіна В. П.* Практикум з лексикології сучасної англійської мови. — Вінниця: Нова кн., 2001. — 126 с.

Допоміжна:

4. *Анікеєнко І.Г., Бойцян Л.Ф., Ганецька Л.В.* Практикум з лексикології англійської мови. — К.: КДЛУ, 1999. — 165 с.
5. *Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н.* English Lexicology. - М.: Дрофа, 2000.—287с.
6. *Бугайчук О. В.* Лексикологія англійської та української мов: Методичні рекомендації для студентів III курсу факультету лінгвістики, спеціальності “Переклад”. — К.: Вид-во НАУ, 2004. — 56 с.
7. *Гак В. Г.* Сопоставительная лексикология. — М.: Высш. шк., 1977. — 247 с.
8. *Гинзбург Р. З.* Лексикология английского языка. — М.: Высш. шк., 1979. — 271 с.

9. *Деменчук О. В.* Порівняльна лексикологія української та англійської мов. — Рівне: Перспектива, 2005. — 165 с.
10. *Зацний Ю. А.* Мова і суспільство. Збагачення словникового складу англійської мови. — Запоріжжя, 2001. — 242 с.
11. *Корунець І.В.* Порівняльна типологія англійської та української мов. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 464 с.
12. *Кунин А. В.* Курс фразеології сучасного англійського мови. — М.: Высш. шк., 1986. — 258 с.
13. *Покровский И.Н.* An essay in comparative lexicology. — Куйбышев: изд-во гос. пед. института, 1980. — 145 с.
14. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів III курсу денної форми навчання факультету лінгвістики / НТУУ "КПІ" ; Уклад.: О. О. Кнурова. - К. : НТУУ "КПІ", 2007. - 88 с.
15. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : методичні вказівки до самостійної роботи студентів денної форми навчання напряму підготовки 035 «Філологія» / Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, КПІ ім.Ігоря Сікорського ; уклад. О. В. Ткачик. - Київ : КПІ ім.Ігоря Сікорського, 2019. - 60 с.
16. *Раевська Н. М.* Лексикологія англійської мови. — К.: Вища шк., 1979. — 189 с.
17. *Смирницький А.И.* Лексикологія англійського мови. — М.: НТУ, 1998. — 260 с.
18. *Nikolenko A.G.* English Lexicology – Theory and Practice. – Вінниця, Нова книга, 2007. – 567 с.

Лексикографічні джерела

19. Балла М.І. Англо-український словник: У 2 т. – Київ: Освіта, 1996. – Т. 1, Т.2
20. Баранцев К.Т. Англо-український фразеологічний словник. – Київ: Знання, 2006.
21. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Великий сучасний англо-український, українсько-англійський словник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2006.
22. Зубков М., Мюллер В. Сучасний англо-український та українсько-англійський словник. – Харків: ВД «Школа», 2005.
23. Кунин А.В. Большой англо-русский фразеологический словарь. – Москва: Живой язык, 2005.
24. Медведєва Л., Холден Н. Англо-український словник: мовленнєві ідіоми, вигуки, звуконаслідування. – Київ: Дніпро, 2003.
25. Шерік А.Д., Савічук В.Я., Старко В.Ф. Довідник англійських, німецьких та українських ідіом і виразів. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005.
26. Chambers English-Ukrainian Dictionary of Idioms. – Київ: Всеуито, 2002.
27. Cowie A.P., Mackin R., McCaig I.R. Oxford Dictionary of Current Idiomatic English. – Oxford: Oxford University Press, 2007.
28. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
29. Longman Dictionary of Contemporary English. 4th edition. – Harlow: Pearson Education Limited, 2003.
30. Longman Idioms Dictionary. – Harlow: Pearson Education Limited, 2000.

31. Oxford Collocations Dictionary for Students of English. – Oxford, New York: Oxford University Press, 2002.
32. Oxford Learner's Thesaurus: A Dictionary of Synonyms / Ed. By D. Lea, J. Bradbery, R. Poole, H. Warren. – Oxford, New York: Oxford University Press, 2008.
33. The Oxford Dictionary of Current English / Edited by D. Thompson. – Oxford: Oxford University Press, 1993.
34. Warren H. Learner's Dictionary of English Idioms. – Oxford: Oxford University Press, 2003.
35. Webster's New World Dictionary of American English. Third College Edition. – New York: Prentice Hall, 1991.

Література знаходиться у бібліотеці НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови та в електронному кампусі.

Додаток 3. Критерії оцінювання, зміст та зразок екзаменаційної контрольної роботи.

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, які він/вона отримує за виконання всіх теоретичних і практичних завдань та активну участь на семінарських заняттях – 60 балів та за написання екзамену - 40 балів.

Заохочувальні бали можна тримати за активну участь у лекційних заняттях та за участь у конференції з публікацією тез доповіді.

Максимальна сума балів кредитного модуля «Порівняльна типологія. Порівняльна лексикологія» складає 100 балів. Для отримання студентом відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка перераховується відповідно до таблиці:

Бали R	Оцінка ECST та її визначення	Традиційна екзаменаційна оцінка
95-100	відмінно	Відмінно
85-94	дуже добре	Добре
75-84	добре	
65-74	задовільно	Задовільно
60-64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
Менше 60	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незадовільно
гс менше 50	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	Не допущено

Відповіді на лекційних та семінарських заняттях

Ваговий бал – 10, максимальна кількість балів на семінарських заняттях становить 6 занять x10 балів = 60 балів.

Оцінюється теоретична відповідь та виконання практичних завдань. На заняттях від 10 до 1 бала оцінюється повнота і правильність відповіді на теоретичне питання, самостійне опрацювання додаткового теоретичного матеріалу, свідоме оперування знаннями з теми, що вивчається, вміння навести свої приклади мовних явищ, правильність і повнота виконання

практичних завдань, вміння пояснити і аналізувати написане, вміння застосувати свої знання у практичній діяльності.

Оцінка	Бали	Критерії
«відмінно»	10 – 9	повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання з наведеними власними прикладами, наявність конспекту самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу, правильно і в повному обсязі виконані вправи, вміння аналізувати мовний матеріал.
«добре»	8 – 7	достатньо повна відповідь або повна відповідь з незначними неточностями, часткова наявність опрацьованого теоретичного матеріалу із зауваженнями, виконані вправи із незначними неточностями.
«задовільно»	6	неповна відповідь, не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання; значні зауваження до опрацьованого теоретичного матеріалу та до виконаних вправ.
«незадовільно»	Менше 6	невисвітлене питання, незадовільна відповідь зі значними помилками або відсутність відповіді, відсутність конспекту теоретичних питань лекційного матеріалу та самостійного опрацювання, не виконані вправи.

Заохочувальні бали

Участь у конференції

Заохочувальними балами (10 балів) оцінюється участь у конференції з публікацією тез доповіді. Доповідь на конференції виконується на тему, що знаходиться в межах змісту курсу «Порівняльна лексикологія» та відповідає науковим інтересам студентів. Погодження теми з викладачем є обов'язковою. Орієнтовний список тем зазначений у друкованому виданні укл. Ткачик О.В. «Методичні вказівки з порівняльної лексикології англійської та української мов», яка знаходиться у бібліотеці НТУУ "КПІ імені Ігоря Сікорського", яке знаходиться в методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови та в електронному кампусі.

Максимальна оцінка за публікацію тез доповіді становить 10 балів і виставляється за такими критеріями як відповідність змісту темі дослідження, логічність викладу, дотримання наукового стилю мовлення, відсутність орфографічних та ін. помилок, відповідність оформлення вимогам.

Екзамен

Виконання екзаменаційної роботи оцінюється у 40 балів, правильна відповідь на кожне з 40 питань оцінюється в 1 бал. Екзамен проводиться у письмовій формі.

Приклад екзаменаційного завдання

1. _____ is the branch of linguistics which deals with vocabulary of the language and characteristic features of words and word groups.
2. _____ is a science that studies sign systems.
3. _____ is the relationship existing between the phonemic / morphemic / semantic composition of the word, on the one hand, and its meaning, on the other. There are three main types of it.

4. _____ (combinatorial, linear) relations define the meaning of the word when it is used in combination with other words in the flow of speech.
5. _____ analysis aims at segmentation of a word into morphemes, the number and type of these morphemes. It defines the UCs, but it doesn't reveal their hierarchy.
6. _____ is the process of creating a new lexeme, which is a new POS, by removing actual or supposed affixes. It's a creative reduction of the word due to its incorrect morphological analysis.
7. _____ is a highly productive way of coining new words in Modern English (not Ukrainian), when a new word is created from some existing one by changing its part of speech (changing its lexico-grammatical paradigm): *a wolf – to wolf*.
8. _____ – a word taken over from another language and modified in phonemic shape, spelling, paradigm or meaning according to the standards of the English language.
9. _____ approach to the study of meaning – a word is studied only through its relation to other linguistic units in speech, in context, within a phrase or a sentence. So meaning is viewed as the function of a word in speech.
10. _____ are the words identical in sound but different in spelling and meaning, e.i. phonemic representation is identical: *knight – night; soul – sole*,

Questions 11, 12, 13, 14, 15. Define the structural type of the stem

11 friendship, 12 non-smoker, 13 touch, 14 misunderstand, 15 sky-jumping.

Question 16, 17, 18, 19, 20. Define the type of word-formation

16 bike, 17 stagflation, 18 choo-choo, 19 wedding-finger, 20 to word.

Questions 21, 22, 23, 24, 25. Classify the borrowings according to the degree of their assimilation: 21 nation, 22 prestige, 23 chiao, 24 crisis, 25 dacha.

Question 26. Define the resulting meaning of the words in bold as a result of semantic changes: generalization or specialization of meaning (old meaning in brackets).

Many of the boys come from the very best families (members + servants).

Question 27. Define the type of meaning of the words in bold: the primary, derived, secondary denotative or figurative meaning (diachronic approach): I bought a new wooden **table**.

Question 28. Define the words in bold in the following jokes according to the phenomenon a of homonymy, paronymy or polysemy:

How did the plate introduce the potatoes to the steak? – “Meet meat!”

Question 29. Define the words in bold in the following jokes according to the phenomenon a of homonymy, paronymy or polysemy: The percussion player could not understand the sheet music. There were too many different cymbals.

Question 30 – 33. Define the type of transference of meaning in the following metaphors (shape, time, place, manner, degree, function, result, quality etc.):

30 a sour smile, 31 a sweet temper, 32 a thin excuse, 33 a vehicle of propaganda.

Questions 34-36. Find homonyms to the following words and give their Ukrainian equivalents:

seal, sound, like.

Question 37-40. Define the following phraseological units (fusions, half-fusions, unities, half-unities, phraseological collocations, phraseological expressions):

37 white elephant, 38 to play second fiddle, 39 all work and no play makes Jack a dull boy, 40 no pain no gain.

Приклад питань для підвищення рейтингу:

1. Фундаментальні засади порівняльної лексикології. Об'єкт і завдання.
2. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, словотвір, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія.
3. Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики: лексикологія і фонетика, граматики, стилістика, соціолінгвістика.
4. Методи лінгвістичного аналізу в лексикології: компонентний, дистрибутивний, трансформаційний, валентний, методи безпосередніх і останніх складників.
5. Мова як система. Парадигматичні та синтагматичні відношення в англійській та українській мовах.
6. Поняття лексичної системи. Слово як основна мовна одиниця. Проблема визначення слова, його функції та властивості, лексико-граматичні класи слів.
7. Проблема визначення слова. Типи мотивації значення слова в англійській та українській мовах. Фонетична, морфологічна та семантична мотивація слів.
8. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Класифікації лінгвістичних словників англійської та української мов.
9. Етимологічний склад англійської мови: лексика індоевропейського походження, германського походження, власне англійська лексика.
10. Етимологічний склад української мови: лексика індоевропейського походження, праслов'янського пласту, власне українська лексика.
11. Періодизація, причини та джерела запозичень.
12. Способи запозичення: прямі і непрямі. Слова-кальки. Псевдоінтернаціональні слова. Етимологічні гібриди.
13. Асиміляція запозичень: фонетична, морфологічна, лексична, граматична.
14. Історичні лексичні запозичення в українській мові (лексика тюркського походження, запозичення з класичних мов, французької, італійської, німецької, англійської).
15. Сучасні запозичення до лексичних систем української та англійської мов: характеристика джерел, структури та семантики слів.
16. Словотвір як один із способів поповнення лексики. Слово :: Морфема. Морфемна структура англійських та українських слів. Поняття морфеми та аломорфу в мові.
17. Типологія морфем: за семантичним критерієм, за структурною характеристикою, за позиційним критерієм.
18. Афіксація. Зіставний аналіз українських та англійських афіксів: за критерієм продуктивності, за частиномовною приналежністю, за семантичною ознакою. Етимологічний аналіз афіксів англійської та української мов.
19. Конверсія та зворотний словотвір в англійській та українській мовах. Типові моделі конверсійного словотвору: субстантивація, ад'єктивація, вербалізація.
20. Словоскладання (композиція) у порівнюваних мовах. Підходи до класифікації композитів. Ендоцентричні, екзоцентричні складні слова.
21. Скорочення. Типи скорочень: злиття, аббревіація, акронімізація, усічення у зіставлюваних мовах.
22. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація.

23. Семасіологія та об'єкт її дослідження. Слово у семіотичному розрізі. Функціональний та референтний підходи до визначення поняття “значення” в лексикології. Семіотичний трикутник.

24. Співвідношення між значенням, поняттям та концептом. Мовна і концептуальна картина світу. Неологічна картина світу. Саморегуляція і екологія мови.

25. Семантична структура слова. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова. Система семантичного угруповання за родовидовою спільністю: гіпоніми, гіпероніми. Інтегральні та диференційні семи.

26. Види значень. Лексичне та граматичне значення слова. Денотативний і конотативний аспекти лексичного значення слова. Види конотації.

27. Історичні процеси зміни значення слова в українській та англійській мовах. Мовні та позамовні фактори.

28. Зміни в семантичній структурі слова у порівнюваних мовах. Типи внутрішньосемних процесів (уточнення, узагальнення, погіршення, покращення значення слова).

29. Переноси образних значень за суміжністю (метонімія) та за подібністю (метафора) у порівнюваних мовах. Когнітивний підхід до вивчення метафоризації значень.

30. Семантичні класи слів в українській та англійській мовах: полісемія. Радіальні та ланцюжкові способи зв'язку при полісемії.

31. Омонімія та її підкласи: омофони, омографи, омоформи та омофрази.

32. Система семантичного угруповання за подібністю: пароніми в англійській та українській мовах.

33. Синонімія. Класифікації синонімів. Джерела синонімії.

34. Полісемія у синхронічному та діяхронічному аспектах.

35. Антонімія у порівнюваних мовах. Коренева та дериваційна антонімія у зіставлюваних мовах.

36. Оцінний, емотивний, конотативний, естетичний компоненти образного значення слова. Роль контексту у дистрибуції значення. Особливості перекладу.

37. Вітчизняні та зарубіжні підходи до проблеми виокремлення та класифікації фразеологізмів: єдності, сполучення, зрощення, фразеологічні вирази; колокації, ідіоми.

38. Джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильова ознака їх вживання.

39. Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології англійської та української мов.

40. Архаїчна лексика у словниковому складі англійської та української мов: історизми; етимологічні дублети, інтернаціоналізми.

Склала: доцент кафедри ТППАМ _____ О.В. Ткачик

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика

ПО 4/5

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	3
Семестр	5

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ECTS	2,5
Годин	75

Статус Обов'язковий освітній компонент
Форма навчання Заочна
Семестровий контроль Залік

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Практичні	
заочна форма навчання		
8	8	59

Гарант освітньої програми Завідувач кафедри Голова методичної комісії
Ольга ДЕМИДЕНКО Ніна ІЩЕНКО Світлана ІБРАГІМОВА
« 19 » лютого 2020 р. « 19 » лютого 2020 р. « 19 » лютого 2020 р.
Редакція від 19 лютого 2020 р.

Інформація про викладача

	Лекція / Практичні
ПІБ	Коломієць Світлана Семенівна
Посада	професор
Вчене звання	доцент
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Профіль викладача	https://ktppam.kpi.ua/node/660
GoogleScholar	https://scholar.google.com.ua/citations?user=bCDmi6gAAAAJ&hl=uk&cstart=0&pagesize=100
e-mail	svitlanak29@gmail.com

Анотація кредитного модулю

Основною метою кредитного модуля «Порівняльна стилістика» навчальної дисципліни «Порівняльна типологія» є формування у здобувачів вищої освіти здатності виявляти типологічні ознаки у стилістичних системах англійської та української мов, розуміти природу стилістичних явищ явищ, усвідомлювати принципи стилістичної організації порівнюваних мов в аспекті її структури та закономірностей функціонування і розвитку. Силабус розроблено з урахуванням загальнодидактичних принципів науковості, свідомості, систематичності, послідовності, активності для оптимальної і збалансованої організації суб'єктно-суб'єктної навчальної взаємодії викладача і студента на засадах педагогіки співробітництва. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований, антропоцентричний підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості студента та його автономності.

Силабус кредитного модулю «Порівняльна стилістика» розроблений на основі принципу студентоцентризму, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та активності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, та набуття необхідного досвіду.

Кредитний модуль побудований таким чином, що для виконання кожного наступного завдання студентам необхідно застосовувати знання та навички, отримані під час засвоєння інших дисциплін, таких як «Вступ до загального мовознавства», «Загальне мовознавство», «Зіставна граматики», «Порівняльна лексикологія», «Іноземна мова (основна, практичний курс)». Фінальним завданням є написання залікової контрольної роботи, для виконання якої студенти використовують теоретичні знання та застосовують практичні вміння та навички, отримані під час виконання всіх видів завдань із зазначеної дисципліни та активної участі на практичних заняттях (виконання поточних завдань та активностей). Особлива увага приділяється принципу заохочення студентів до активного навчання, у відповідності з яким студенти мають працювати над практичними тематичними завданнями та брати участь в проектній роботі.

Навчання здійснюється на основі *студентоцентрованого підходу* та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та розвитку у них практичних навичок.

Під час навчання застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод із залученням інформаційно комунікаційних технологій;
- метод спостереження і аналізу мовленнєвих явищ в різних функціональних стилях,
- пошуково-дослідницькі методи (інформаційний пошук, робота в малих групах)
- кооперативно-інтерактивні методи (метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, метод колективного проекту).

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

Для більш *ефективної комунікації* з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, електронний кампус КПІ, месенджер, Telegram, за допомогою якого:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- оцінюються навчальні завдання студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять).

Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Кредитний модуль «Порівняльна стилістика» має міждисциплінарний характер. ВІН та взаємопов'язана зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін та кредитних модулів як ЗО 1 «Вступ до романо-германського мовознавства», ЗО 2 «Друга мова (практичний курс)», ЗО 4 «Історія зарубіжної літератури», ЗО 6 «Сучасна українська мова», ЗО3 «Зіставна граматики», ПО 4 «Порівняльна лексикологія», ЗО 5 «Іноземна мова (основна, практичний курс)», ПО 6«Прикладні лінгвістичні дослідження». Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї нормативної освітньої компоненти, забезпечують подальше оволодіння такими кредитними модулями як ПО 6 «Прикладні лінгвістичні дослідження», ЗО 8 «Курсова робота з практики перекладу англійської мови», ПО 2 «Перекладацька практика», ПО 3 «Переклад та редагування фахових текстів», ПО 5 «Практичний курс перекладу».

Необхідні навички

---

1. Комп'ютерна грамотність (Microsoft Word, Microsoft PowerPoint).
2. Рівень володіння мовою англійською мовою – B2.

Програмні результати навчання

В результаті вивчення кредитного модулю «Порівняльна стилістика» студенти зможуть:

1. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють
2. Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, основні напрямки і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур

3. Зіставляти різні одиниці мови і мовлення з метою визначення ключової інформації в оригінальному тексті
4. Здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, описувати соціолінгвістичну ситуацію.

Крім того, студенти зможуть:

- усвідомлювати особливості функціонування стилістично маркованих одиниць мовлення в англійській та українській мовах у порівняльному аспекті;
- усвідомлювати основні категорії тексту, його композиції, архітекτονіки, жанрової домінанти;
- усвідомлювати стилістичні характеристики текстів різних жанрів і стилів ;
- використовувати мову як засіб мовленнєвої та розумової діяльності, враховуючи особливості експресивних засобів та стилістичних прийомів на фонетичному, лексичному та синтаксичному рівнях в порівнюваних мовах та особливості їх функціонування відповідно до функціонального стилю, сфери спілкування та регістру мови;
- користуватися стилістичними ресурсами іноземної мови, володіти високим рівнем стилістичної коректності у різних видах мовленнєвої діяльності;
- розрізняти мовні функції і стилістичні засоби їх реалізації в тексті.

Відповідність результатів навчання до компетентностей у стандарті вищої освіти можна переглянути у Додатку 1 «Програмні результати навчання (розширена форма)».

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Рекомендований час СРС
1	Тема 1.1. Предмет, загальнонаукові основи стилістики, її місце в системі лінгвістичних наук. В лекції розглядається поняття стилістики, її предмет, об'єкт, завдання, зв'язок з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними науками. В лекції розглядаються поняття стилю.	1
2	Тема 1.2..Основні поняття стилістики. В СРСі розглядаються такі основні поняття як стиль, стилістика, норма, контекст.	4
3	Тема 1.3. На практичному занятті розглядаються фонетична, графічна і морфологічна стилістика.	4
4	Тема 1.4 Функціональна стилістика. В СРС опрацьовуються основні поняття опису функціональних стилів в вітчизняній і зарубіжній стилістиці, аналізуються поняття функціонального стилю, етапи розвитку функціональної стилістики, надається характеристика жанрам художнього, наукового, офіційно-ділового, публіцистичного стилів.	4

5	Тема 1.4 Функціональна стилістика В СРС опрацьовуються особливості художнього, наукового, офіційно-ділового, публіцистичного стилів.	2
6	Тема 2.1 Стилiстичне розшарування словникового складу англiйської та української мов. Літературний прошарок. В лекції розглядаються питання стилістичної класифікації словникового складу, подається порівняльний аналіз трьох прошарків (літературного, нейтрального та колоквіального), розглядається питання стандартної англійської та української мов.	3
7	Тема 2.1 В СРС детально аналізуються архаїзми, неологізми, запозичення, терміни.	4
8	Тема 2.2 Стилiстичне розшарування словникового складу англiйської та української мов. Колоквіальний прошарок. В СРС розглядаються сленг, жаргон, діалектизми в порівнюваних мовах.	4
9	Тема 2.2 В СРС студенти знаходять приклади стилістичного розшарування словникового складу в порівнюваних мовах,	4
10	Тема 3.1. Лексико-семантичні стилістичні прийоми. В лекції розглядаються поняття, класифікації метафори, метонімії, образного порівняння, іронії оксюмору, гри слів, зевгми.	3
11	Тема 3.1. Лексико-семантичні стилістичні прийоми. В СРС детально аналізуються метафора та метонімія, надаються приклади з індивідуальних завдань.	4
12	Тема 3.2. Лексико-семантичні стилістичні прийоми В СРС розглядаються поняття, функції гіперболи, іронії, оксюмору, гри слів, зевгми.	4
13	Тема 3.2. В СРС детально аналізуються, всі лексико-семантичні прийоми в ході виконання індивідуального завдання.	4
14	Тема 4.1 Стилiстика тексту. На практичному занятті розглядаються основні категорії художнього тексту, типи, форми, способи викладу, аналізується стилістичний синтаксис.	4
15	Тема 4.1 Стилiстичний синтаксис. В СРС розглядаються і аналізуються асиндетон, еліптичне, номінативне речення, повтор, полісиндетон.	4
16	Тема 4.2 СРС Метод лінгвостилістичного аналізу завдань.	
17	На практичному занятті відбувається захист індивідуальних завдань	4
18	Заключна лекція Підняття рейтингу	4
Всього		61 год

Система оцінювання

	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1	участь у СРС згідно тематики кредитного модулю	30 %	10	3	30
2	Участь у практичних заняттях	30%	10	3	30
3	Домашня контрольна робота	40 %	40	1	44
	Всього				100

Рейтинг студента кредитного модуля складається з балів, що він/вона отримує за:

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, які він отримує за:

- 1) участь у самостійній роботі – 30 балів;
- 2) активну участь у роботі на 3 практичних заняттях – 30 балів;
- 3) виконання домашньої контрольної роботи – 30 бали;

Максимальна кількість балів = 100.

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1.Участь у практичних заняттях

Ваговий бал – 10, максимальна кількість балів 10x3=30 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 10-9 – студент отримує за активну участь в обговоренні теоретичних питань конкретної тематики заняття, ґрунтовну і коректну відповідь на поставлені викладачем запитання, повне і коректне виконання практичних вправ домашнього завдання, наведення прикладів з проектної роботи ;

«добре» – 8,9– 7,5 балів – студент отримує за активну участь в обговоренні теоретичних питань конкретної тематики заняття, відповідь з незначними помилками на поставлені викладачем запитання, виконання практичних вправ домашнього завдання з декількома похибками, наведення прикладів з проектної роботи; достатньо повна відповідь або повна відповідь з незначними неточностями;

Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика

«задовільно» – 7,4 – 6 балів – студент отримує за недостатньо активну участь в обговоренні дискусійних питань, неповне або не цілком коректне виконання практичних вправ домашнього завдання, відсутність власних прикладів з проектної роботи;

«незадовільно» – 5,9 – 0 балів. невисвітлене питання, незадовільна відповідь зі значними помилками або відсутність відповіді.

Домашня контрольна робота – ваговий бал-40

відмінно» - 40 – 36 балів студент отримує за правильно виконані завдання, ґрунтовно висвітлені питання, вчасне надсилання ДКР;

«добре» - 35 – 30 балів студент отримує правильно виконані завдання, ґрунтовно висвітлені питання, вчасну пе надсилання ДКР;

«задовільно» - 29 – 24 балів студент отримує за 75-61% ;правильно виконані завдань, поверхово висвітлені питання, вчасне надсилання ДКР;

«незадовільно» - 0 балів студент отримує за менше ніж 60% виконаних завдань, недостатнє розкриття питань, надсилання ДКР.

Проміжна атестація студентів Студенти заочної форми навчання не мають проміжної атестації.

Семестрова атестація здобувачів вищої освіти

Для отримання **оцінки за залік** з кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60% від максимальних 100 балів, отриманих на лекційних, практичних заняттях та за проектну роботу. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, виконують письмове залікове завдання, і ця рейтингова оцінка є остаточною.

Переведення значення рейтингових оцінок з кредитного модуля в ECTS та традиційні оцінки для виставлення їх до екзаменаційної (залікової) відомості та залікової книжки здійснюється відповідно до таблиці:

Бали R	Оцінка ECST та її визначення	Традиційна екзаменаційна оцінка
95-100	Відмінно	Відмінно
85-94	дуже добре	Добре
75-84	Добре	
65-74	задовільно	Задовільно
60-64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
Менше 60	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незадовільно
гс менше 50	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	Не допущено

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Обов'язкові умови отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Необов'язкові умови отримання заліку:

Активність на практичних заняттях.

Позитивний результат першої атестації та другої атестації.

Відвідування лекційних занять.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ¹

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
1. Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	7 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

¹ Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика

Пропущені контрольні заходи

Тематичне завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, не оцінюється.

Календарний рубіжний контроль

У студентів заочної форми навчання відсутня проміжна атестація

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Дистанційне навчання (необов'язковий пункт)

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі студентами. У разі, якщо невелика кількість студентів має бажання пройти онлайн-курс за певною тематикою, вивчення матеріалу за допомогою таких курсів допускається, але студенти повинні виконати всі завдання, які передбачені у навчальній дисципліні.

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

Виконання практичних робіт та тематичних завдань, а також написання курсової роботи, здійснюється під час самостійної роботи студентів у дистанційному режимі (з можливістю консультування з викладачем через електронну пошту тощо).

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів із серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Позааудиторні заняття

1. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни консультації викладачів англійської та української літератури щодо вибору творів для проектної роботи, консультації викладача курсу в процесі виконання проектної роботи;
2. Передбачається участь студентів в конференціях, форумах, круглих столах, тощо.

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

В результаті вивчення кредитного модуля «Порівняльна стилістика» студенти зможуть:

Результати навчання		Відповідність результатів навчання до компетентностей у СВО ²	
		Загальні компетентності (softskills)	Спеціальні компетентності (фахові)
1.	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (здатність користуватися стилістичними ресурсами іноземної мови, володіти високим рівнем стилістичної коректності у різних видах мовленнєвої діяльності)	Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово,	Здатність до усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ Здатність усвідомлювати принципи організації мови, її природу, функції, рівні та структуру
2.	Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, основні напрямки і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур (усвідомлювати особливості функціонування стилістично маркованих одиниць мовлення в англійській та українській мовах у порівняльному аспекті)		Здатність використовувати в проф. діяльності базові знання про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвістичну ситуацію
3.	Зіставляти різні одиниці мови і мовлення з метою визначення ключової інформації в оригінальному тексті (користуватися стилістичними ресурсами іноземної мови, володіти високим рівнем стилістичної коректності у різних	Здатність бути критичним і самокритичним	Здатність до соціолінгвістичного, лінгвокультурологічного та порівняльно-типологічного аналізу мовних явищ

²Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

	<p>видах мовленнєвої діяльності; використовувати мову як засіб мовленнєвої та розумової діяльності, враховуючи особливості експресивних засобів та стилістичних прийомів на фонетичному, лексичному та синтаксичному рівнях в порівнюваних мовах та особливості їх функціонування відповідно до функціонального стилю, сфери спілкування та регістру мови);</p>		
4.	<p>Здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, описувати соціолінгвістичну ситуацію (здатність усвідомлювати основні категорії тексту, його композицію, архітектоніку, жанрову домінанту; усвідомлювати стилістичні характеристики текстів різних жанрів і стилів; розрізняти мовні функції і стилістичні засоби їх реалізації в тексті).</p>	<p>Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p>	<p>Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів</p>

Додаток 2. Рекомендована література

Базова:

Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов : [з практикумом] / О.Ю. Дубенко. 2-е вид., перероб. та доп. Вінниця : Нова книга, 2011. – 328 с. :

1. Єфімов Л.П. Стилiстика англiйської мови. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240с.

Допоміжна:

1. V.A. Kukharensko A Book of Practice in Stylistics. – Vinnitsa, 2002
2. Мацько Л. І. Стилiстика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116
3. Galperin I. Stylistic classification of the English vocabulary [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ff.umb.sk/app/cmsFile.php?ID=9302&disposition=a> , - 2016

Монографії

1. Lakoff G., Johnsen M. Metaphors we live by / The university of Chicago press. - London: 2003. – 6-106 p.

2. Анжеліка Попович. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти: монографія Кам'янець-Подільський : Видавництво "Абетка", 2018. – 262 с
3. М. І. Навальна. Лексика української газетної періодики початку ХХІ ст.: джерела поповнення та стилістичне використання: монографія. Переяслав-Хмельницький: Видавництво "К С В", 2018. – 350 с

Журнали

1. Мовознавство (<https://movoznavstvo.org.ua>)
2. Advanced Linguistics (al.fl.kpi.ua)
3. Journal of Pragmatics (<https://www.journals.elsevier.com/journal-of-pragmatics>)

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри української мови, літератури та культури та в системі «Електронний КАМПУС»

Додаток 3.

Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової контрольної роботи. На заліку студент письмово виконує завдання, зазначені в білеті. Кожне питання залікової контрольної роботи оцінюється у 40 балів максимум. Залік складається з двох завдань - тестового завдання, яке перевіряє знання всіх розділів робочої навчальної програми кредитного модуля та лінгвостилістичного аналізу англійського та українського текстів, який перевіряє рівень сформованості умінь лінгвостилістичного аналізу тексту. Максимальний бал, який студент може отримати за виконання залікових завдань буде дорівнювати 40 балам.

“відмінно” (40-38 балів) виставляється за правильні відповіді на тестові завдання та вичерпний лінгвостилістичний аналіз текстів англійською та українською мовами;

“дуже добре” (37-34 бали) виставляється в разі правильних відповідей на тестові завдання (з допущенням однієї похибки) та вичерпний лінгвостилістичний аналіз текстів англійською та українською мовами з 1-2 неточностями);

“добре” (33,6-30 балів) виставляється в разі коректного, проте не зовсім повного аналізу тестів та 2-3 похибок в тестових завданнях;

Зразок залікової контрольної роботи

Завдання 1

TEST

1. FILL IN THE GAPS

The word-stock of a language is studied by lexicology. For linguistic stylistics a special type of classification , i.e. stylistic classification is most important. We may represent a whole stock of a language into three main layers:

- 1.
2. neutral
- 3.

2. CHOOSE THE PROPER ANSWER

A figure of speech by means of which contradictory

Порівняльна типологія. Порівняльна стилістика

words(notions) are combined. It is a definition of

- a) euphemism
- b) oxymoron
- c) simile

3. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Imaginative comparison is called

- a) euphemism
- b) oxymoron
- c) simile

4. CHOOSE THE PROPER ANSWER

The hall applauded. This SD is

- a) a metaphor
- b) metonymy
- c) simile

5. CHOOSE THE PROPER ANSWER

BARBARISMS

-the words of foreign origin that

- a) have not entirely been assimilated
- b) have entirely been assimilated
- c) are in the process of assimilation

6. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Anger explosion

This SD is

- a) metonymy
- b) oxymoron
- c) metaphor

7. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Сентиментальна модель сім'ї

This SD is

- a) a metaphor
- b) an epithet
- c) a metaphor and an epithet

8. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Карикатура стосунків

This SD is

- a) metonymy
- b) oxymoron
- c) metaphor

9. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Відлуння ідей

This SD is

- a) metonymy
- b) oxymoron
- c) metaphor

10. CHOOSE THE PROPER ANSWER

Whilome (at some past time) in Albion»s isle (GB)

there dwelt (lived) a youth

- a) the marked words are neologisms
- b) the marked words are poetic words
- c) the marked words are poetic words and archaisms

Завдання 2

Зробіть лінгвостилістичний аналіз текстів

Assignments for stylistic analysis

1. State the functional style and genre of the extract
2. Point out what layer of vocabulary the marked words belong to
3. Enumerate stylistic devices used in the extract

Текст 1

A double or conjoint shock: for as well as the obvious concussion of a brutal event, there was the more dreadful necessity of recognizing the material evidence of a happening so monstrously implausible that even my friends here, who in general are quite extraordinarily kind and understanding, will not believe in the occurrence, though they cannot deny it or otherwise explain – I mean explain away – the clear and simple testimony of what was left.

I, of course, realized very quickly what had happened, and since then I have more than once remembered that poor Coleridge teased his unquiet mind, quite unnecessarily in his case, with just such a possibility; or impossibility, as the world would call it.

To begin with, I admit, I was badly shaken, but gradually my mind cleared and my vision improved, and because I was patient and persevering – that needed discipline – I can now say that I know what happened... Twice they had spent some blissful hours there...

Текст 2.

Дим у місячному промені здавався ясно-синій; під каштаном валялися, густо насипані за ніч, зелені їжачки, десь далеко чхнув і затахкотів поїзд, і йому здалося, що в цю ніч і цим місяцем під просторо розширюється йому душа. М'яко фосфоровали білі стіни школи, темно дивилися вікна, наче був цей дим живою істотою. Закукурікав десь недалеко півень, і небо, повне драгливих зір, раптом просвітліло. Повіяв свіжий аж гострий вітер, і саме він розбудив на мент каштанове листя. Глухо зашелестіло, і на землю з глухим стукотом обсипалося ще з десятків каштанів. Володимир дихнув на повні груди вогкого, свіжого, гіркуватого запаху; повітря навколо вже тремтіло, наливаючись непевним, сірим, але по-своєму принадним світлом.